

Upravništvo: Ljubljana, Knašjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
— Seratni oddelki: Ljubljana, Sečen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knašjeva ulica 5, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 68.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifu.

Peter Živković v Sloveniji

Krasen zbor borcev in delavcev za jugoslovensko misel iz vse Slovenije — Sklicana banovinska konferenca se je pretvorila v veličastno manifestacijsko zborovanje — Nepopisno navdušenje in nezlomljiva borbenost — Viharne ovacije Petru Živkoviću

Ljubljana, 6. junija
Človek je moral biti sam na današnji bar-
novinski konferenci JNS v Ljubljani, da si
more ustvariti pravo sliko o razpoloženju
strankinjskih predstavnikov in delavcev iz
vseh krajev Slovenije, sliko o silnem in
iskrenem navdušenju, o nezlomljivi volji
in neomajni borbenosti. Konferenca je bila
sklicana z namenom, da se predstavniki
in politični delavci v organizacijah JNS iz
Ljubljane in ostalih krajev Slovenije spo-
znajo s predsednikom stranke Petrom Živ-
kovićem in njegovimi najbližjimi sodelavci
v vodstvu stranke ter spoznajo njihove mi-
slji in nazor.

Zanimanje za sestanek je bilo tako ogrom-
no, da so že pred dnevi pošle vse legiti-
macije, udeležba danes pa taka, da se je
sestaneč pretvoril v množično manifestacij-
sko zborovanje.

V veliki dvorani Kazine je bila postavl-
jena samo ozka predsedstvena miza, dru-
gače v njej ni bilo nikakih stolov. Napolnje-
na je bila prav vsa, res prenapolnjena, pol-
ni so bili tudi stranski prostori, slo in slo
se jih je zbralo še na restavracijskem vr-
tu in na verandi. Zunaj je pripekalo vroče
poletno solnce, pa je razumljivo, da je v
dvoranih kmalu zavladala skoro neznošna
vročina. Bolj kakor kaj drugega pričla o
navdušenju in borbenosti zbranih nacional-
nih borcev dejstvo, da so kljub temu vztra-
jali do zaključka zborovanja. Čeprav je
trajalo zborovanje polne tri ure, so bili
dvorani in sosednji prostori ob zaključku
ravno tako polni kakor v začetku zborova-
nja. Posebno razveseljuje nolo je dala
eliki, da so bili med delegati z dežele pre-
težno kmečki ljudje in da je bilo med
zbranimi zelo mnogo mladine, najboljši
jamstvo, da se bodo nacionalne borbene
vste tudi v bodoče trajno krepile.

Silne ovacije Petru Živkoviću

Začetek konference je bil napovedan
za 10. uro. Že mnogo poprej je bila dvor-
ana napolnjena. S svojo znano točnostjo
je točno ob 10. prispel predsednik Peter
Živković s podpredsednikom Banjaninom
in drugimi spremljevalci. Sprejet je bil z
viharimi ovacijami, ki so nezmerno
trajale pet minut ali še več. Prelile so se
končno v državno himno, ki jo je pela
vsa dvorana. Zopet so sledili navdušeni

vzkliki kralju in državi, pa vnovič in vno-
vič Petru Živkoviću in jugoslovenski ide-
ji.

Le s trudom si je predsednik banovinske-
ga odbora dr. Janko Rajar priboril besedo.
Ko pa je ob otvoritvi kot prvega pozdravil
strankinega predsednika Živkovića, se je
zopet dvignil silen vihar ovacij in akla-
macij. Navdušenega pozdrava in burnih ovacij
so bili deležni tudi vsi ostali člani vodstva,
ki jih je navajal dr. Rajar v svojem ot-
vornem govoru: Jovan Banjanin, dr. Pe-
ter Zec, senatorji dr. Andjelinić, Milju-
tin Dragović in Daka Popović, predsednik
senatorskega kluba JNS, ter narodna po-
slanca iz Hrvatske Josip Cvetič in dr. Mir-
ko Došen. Z množičnim aplavzom je spre-
jela dvorana pozdrave, ki jih je predse-
dujoč naslovil na dr. Alberta Kramerja
in Ivana Pucija ter na slovenske narodne po-
slande, ki so ostali zvesti JNS, Ivana Mo-
horiča, Avgusta Lukačiča, Ivana Prekorš-
ka, Milana Mravljeta, Albina Komana, Rajka
Turka, Rudolfa Pleskovića in mag. Hoče-
varja. Pozdravil je tudi zastopnike mladi-
nske organizacije in sporočil, da se je opra-
viti po boleznih zadržani podpredsednik
stranke Juraj Demetović. Z odobravanjem
je bil sprejet njegov predlog naj se pošle
Demetoviću brzojav s pozdravi in željami,
za skorajšnje popolno okrevanje.

Nagovor dr. Rajarja

Predsedujoč dr. Rajar je v kratkem
uvodnem nagovoru opozoril, kako so na-
sprotniki že nešteto krat položili JNS v
grob. Včerajšnji sprejem, snočni po-
zdravni večer in današnja skupščina pa
dokazujejo, da naša stranka ne le ni umr-
la, marveč da je še bolj čvrsto strnjena,
kakor je bila poprej in da z novim elan-
om stopa v boj za svoje velike ideje in
svoje vzvišene cilje. Omenil je banovins-
ke in druge skupščine JNS, ki se vrde
po vsej državi in ki pričajo kako dobiva
jugoslovenska politična ideja novega raz-
maha v vseh predelih države in med vsemi
sloji našega naroda. Svoj govor je zaklju-
čil z vzklikom Nj. Vel. kralju Petru II.,
kar je zopet izrazil navdušenje in dolgo-
trajne manifestacije za kralja, kraljevski
dom, našo vojsko in državo. Končno je
prosil zborovalce naj mirno poslušajo go-
vornike ter v vsem poteku zborovanja
pokažejo svojo politično zrelost in disci-
pliniranost.

Govor Petra Živkovića

Predsednik JNS o temeljih, ciljih in nalogah stranke
in vseh jugoslovenskih nacionalistov

Predsednik dr. Rajar je kot prvemu po-
delil besedo Petru Živkoviću. Zopet se je
dvorana tresla ovacij jugoslovenskemu na-
cionalnemu voditelju in politiki, ki jo pred-
stavlja. Ko so se manifestacije končno to-
liko polegale, da je mogel začeti govoriti, je
Živković najprej izrazil svoje veselje in za-
doščenje, da more kot predsednik Jugoslo-
venske nacionalne stranke pozdraviti dele-
gate stranke iz vse Slovenije in beli Ljub-
ljani, ki je vedno bila svetilnik nacionalne
zvestosti in prave jugoslovenske misli. Nato
je med drugim izjavil:

Politični program naše stranke je vsem
vam znan, saj je bil izražen že
pri otvoritvi narodnega predstavnit-
štva dne 19. januarja 1932. Toda danes,
ko se na vseh straneh pojavlja težnja za
razbijanjem nacionalnih sil, je treba vno-
viti naglasiti potrebo, da se zberejo vsi po-
sitivni elementi Jugoslavije na osnovi ja-
sne in odločne, edino odrešilne ideologije
Jugoslovenstva.

Notranje reforme Jugoslavije se morajo
in se edino morejo izvesti v znaku neomaj-
ne vere v jugoslovensko idejo, to se pravi:
na temelju enakosti, bratstva in popolne
ravnopravnosti vseh Hrvatov, Slovencev in
Srbov, katerih nacionalni obstoj in bodoč-
nost sta zavarovana in zajamčena samo v
čvrstem okviru Jugoslavije.

Stati v službi naroda, boriti se za njegov
in domovine napredek ne more biti mono-
pol nobene stranke, nobene skupine in no-
benega poedinca, pa naj je na vladi ali ne.
Vdano služiti najvišjim interesom naroda
in države ni samo pravica vsakega držav-
ljana, marveč tudi njegova prva dolžnost.
Pri izvrševanju te svete dolžnosti morajo
tekmovali i posamezniki i skupine, brez
ozira na socialni položaj poedinca, brez
ozira na versko in plemensko pripadnost.

Delo JNS bo z vso odgovornostjo in
vsem poštenjem posvečeno ostvaritvi
njihovih velikih jugoslovenskih nacionalnih
ciljev. Prizadevala si bo, da bo vedno prva
v izvrševanju vseh dolžnosti in svete pra-
vice v službi dragi nam domovini Jugosla-
viji, v službi naroda in našemu mlademu
kralju. Ne bo se strah pred ničemer, da
doseže te svoje velike in patriotske cilje.

Vsa naša akcija mora postavljati državo
in narod nad vse drobne posebne interese
poedincev in skupin, v trdni veri, da bomo
ravno s tem najbolj služili interesom na-
jvišjih narodnih silov. V nasprotju z ono
prazno politično aktivnostjo, ki postaja
često sama sebi cilj in se izgublja v ose-
bnih napadih, spletkah in v površnosti, po-
udarja JNS svoje osnovno načelo, da se mo-
ra vsa politična aktivnost vedno staviti v

službo jasno določenih nalog na gospodar-
skem, socialnem in kulturnem polju, ker
je le tako mogoče doseči zboljšanje blago-
stanja vseh slojev jugoslovenskega naroda.

Jugoslovenska nacionalna stranka je po-
litična organizacija ljudi, ki verujejo, da
se ideji narodne in državne svobode in
skupnosti najbolj služi, ako se ta ideja
nasloni na srečo in blagostanje širokih ljud-
skih slojev. Ne samo edinstvo zaradi edin-
stva, ne samo svoboda zaradi svobode,
marveč oboje v službi najvišjih idealov na-
cije: in da bo naš jugoslovenski človek sre-
čen, in zadovoljen v svoji domovini in na-
rodni skupnosti. Ta cilj nas bo vodil tudi
pri vseh notranjih reformah in v njem je
jamstvo, da ne morejo biti zastopane
pravice in težnje nikogar.

Ker je v naši notranji politiki glavni cilj
notranja konsolidacija, bodo tudi naše tež-
nje usmerjene k splošnemu pomirjenju med
dobronamernimi ljudmi, ki se dobe v vseh
političnih skupinah in strujah in ki so brez
dvoma v ogromni večini i med Hrvati i
med Slovenci i med Srbi.

Jugoslovenstvo niti kot nacionalna, niti
kot državna misel ne izključuje naših

slovenskih, hrvatskih ali srbskih čustev.
V spoštovanju plemenskega imena, pslave
in jezika, v spoštovanju plemenskih tradi-
cij, ki predstavljajo za nas vse skupno
svetnjo, slavo in narodni ponos, postaja
jugoslovenstvo resnično obeležje enega,
nedeljivega naroda, ki živi v svoji svobodni
nacionalni državi.

Samo tako pojmovana ideja jugosloven-
stva, ki pri spoštovanju plemenskih svet-
ninj kot splošna narodna misel zbira ves
naš narod pod zastavo z devizo »En narod
in ena država«, nas bo zvezala z močni-
mi vezmi medsebojnega zaupanja in brat-
ske ljubezni ter bo zbrala k sodelovanju
vse pozitivne narodne moči za dobro na-
šega mladega kralja, vsega naroda in na-
še mile kraljevine Jugoslavije.

Usodni razvoj dogodkov v svetu in pri
nas narekuje vsem državljanom potrebo,
da opuste opasno ravnodušnost, ki se ne
briga za to, kdo vodi državo. Enako kakor
ste 1908. leta ob priliki krvavih dogodkov
pri proslavi sv. Cirila in Metoda discipli-
nirali svoja srca in svoje duše ter se zbra-
li na skupno borbo za obrambo svoje narod-
ne svobode, časti in imena, se morate tudi
danes vsi brez razlike na prejšnje razdvo-
jenosti zbrati k skupnemu delu, složnemu
in solidarnemu, okrog programa in zastave
Jugoslovenske nacionalne stranke, da bo-
mo ohranili, popolnoma uredili in ojačali
našo drago skupno domovino kraljevine
Jugoslavijo.

S temi mislimi in željami vas iskreno
pozdravljam, Živeli!

Preizkušeni nacionalni borci govorijo

Iskrena strnjnost in vzajemnost nacionalnih vrst po
vsej državi — Demokratične, nacionalne in socialne
osnove jugoslovenske politike

Pozdravni vzklik Petra Živkovića je uto-
nil v obnovljenem viharju ploskanja in
vzklikanja, gromkih ovacij velikemu na-
cionalnemu voditelju. Živković se je zahva-
ljeval za mahanje rok. Ovacije pa se zo-
pet kar niso hotele poleči. Šele po dolgi
minutah je mogel spet priti do besede
predsednik zborovanja dr. Rajar. Drug za
drugim so nato govorili ostali člani stran-
kinkega vodstva, spremljevalci Petra Živ-
kovića. Ko so risali položaj v državi, ko
so omenjali razmere, v katerih delajo in se
borijo nacionalisti, so bili neprestano pre-
kinjeni z burnimi izrazi odobravanja in
pritrjevanja.

Jovan Banjanin

Podpredsednik JNS senator Jovan Ba-
njanin je med nacionalisti v Sloveniji že
dobro znan in popularen. To se je pokaza-
lo zlasti v nepopisnih ovacijah, ko mu je
dr. Rajar dal besedo. Sivolasi borec za
jugoslovensko misel je v klenem govoru
ponovil svojo neizpodbitno izpoved o nacio-
nalnih idejah ter podal poročilo o političnih
borbah, o notranjem in zunanem politič-
nem položaju. Stavek za stavkom ga je
množica spočetka prekinjala z odbrava-
njem, tako da je sam prosil, naj ga mirno
poslušajo. Kljub temu je moral še parkrat
prenehati svoja izvajanja, ker so poslušal-
ci na vsak način hoteli dati izraza svojemu
soglasju in odobravanju ter mu pokazati,
kako zelo jim govori iz srca in k srcu. Še
bolj pa so dali poslušalci svojim čustvom
duška ob zaključku govora, ko so mu pri-
redili zopet večminutne ovacije.

Jovan Banjanin je govoril o položaju ju-
goslovenskih nacionalistov v Sloveniji in
izrazil zahvalo in priznanje za njihovo bor-
bo in delo. Komentiral je sinočnje dogo-
dke, razpravljao o demokraciji, o zastavah,
o fašizmu, diktaturah, komunizmu itd.
Spominjal se je borbe za zedinjenje, in
osvoboditve med svetovno vojno, ko je bil
tudi sam član Jugoslovenskega odbora, in
v tej zvezi razpravljaj tudi o majski de-
klaraciji. Citiral je nekatere odstavke iz
brošure, s katero se je pokojni dr. Šušter-
šič obračunal z nekdanjimi svojimi po-
litičnimi sodelavci. Podčrtal je potrebo do-
slednosti in iskrenosti v politiki in pokazal
usodne posledice neiskrenosti, ki jo opaža-
mo v nekaterih drugih taborih. S konkre-
tnimi podatki je ocenil delo sedanje vlade
in JRZ. Orisal je možnost, edino možnost
narodnega sporazuma v državi na osnovi
jugoslovenske misli. Baval se je z očitki,

ki padajo iz nasprotnih vrst na JNS ter
pokazal kako so vsi ti očitki prazni in
demagoški hujskajoči. V zaključnem delu
govora je razpravljao o zunanji politiki.

Dr. Peter Zec

Naslednji govornik je bil senator in na-
cionalni borec iz Like dr. Peter Zec. Tudi
on je nacionalistom v Sloveniji že ljub za-
nec in je bil takoj ob svojem nastopu spre-
jet z navdušenimi ovacijami. V kratkem
govoru je izpolnil izvajanja svojega pri-
jatelja Banjanina ter orisal razloge, ki
so dovedli do današnje politične situacije
v državi. Orisal je pojem unitarizma, ki še
daleč ne pomeni uniformiranja ali celo
centralizma. Pokazal je, kako v našem po-
litičnem življenju manjka morale in čuta
za odgovornost. Zaradi politike neiskrenos-
ti doživlja tudi delo za sporazum take pe-
ripetije, kakršne opažamo. Posebej je go-
voril o razmerah v Sloveniji in v Ljubljani.
Ko je končal, je bil zopet deležen navduše-
nih akklamacij.

Daka Popović

Dr. Rajar je podelil besedo predsedniku
senatorskega kluba JNS inž. Daki Po-
poviću iz Novoga Sada. Pristrno po-
zdravljen je najprej izpovedal, kako rad
prihaja v Ljubljano in Slovenijo, kjer ved-
no sreča zveste in odločne jugoslovenske
nacionaliste. Razpravljaj je o gospodar-
skem položaju v državi in gospodarski po-
litiiki vladajoče stranke. Orisal je veliko
parlamentarno delo, ki ga je izvršilo prvo
jugoslovensko narodno predstavništvo v le-
tih 1932 do 1934. Opozoril je, kako je JNS
ne le po svojem programu in svojih sta-
tutih, marveč po vsem svojem duhu in de-
lu resnično demokratična stranka. Govoril
je o nalogah, dolžnostih in pravicah opo-
zicije, pa o dolžnostih vladajoče stranke.
Orisal je še razmere v sedanji narodni
skupščini in vzkroze, zakaj se skupščina ta-
ko redko sestaja. Zaključil je z vzklikom
slovenski in jugoslovenski Ljubljani in z
zagotovilo, da se bo vračal v Vojskovno
z obdobjem in spoštovanjem v srcu.

Dr. Grga Andjelinić

Pristrno pozdravljen je povzel besedo
tudi v Sloveniji že popularni jugoslovenski
voditelj iz Dalmacije senator dr. Grga An-
djelinić. Njegove besede so zopet in zo-
pet vzbujale gromko odobravanje in pritrje-
vanje. Poudaril je velike zasluge naprednih
Slovencev za prebuditve in utrditev naj-
prej slovenske in nato jugoslovenske na-
rodne zavesti med prebivalstvom Slovenije
Tope besede je naslovil na mladino, ki se
zbira okrog jugoslovenske zastave, ki je
bila, je in bo tudi v bodočnost: zmagovala.
Pokazal je na razliko med resnično in laž-
no demokracijo, razkrinjal demagoške
hujskarije, da je jugoslovenski nacionali-
zam fašističen, ter orisal bistvo in zunanji
izraz politične svobode. Ostro in učinkovi-
to je zavrnil očitke, da jugoslovenski na-
cionalisti rušijo, kar je srbskega, hrvatske-
ga in slovenskega. Jugoslovenstvo je vse
ono, kar je dobrega in lepega v srbsstvu,
hrvatstvu in slovenstvu. On je izraz naj-
plemenitejše ideje krščanstva, bratske lju-
bezni do bližnjega. Govoril je nato o delu
pokojnega dr. Kreka, o majniški deklaraci-
ji in njenem pomenu. Vsa dvorana se je
odzvala njegovemu vzkliku, da hočejo na-
cionalisti slej ko prej z vsemi močmi, z
vsem, kar so in imajo, čuvati Jugoslavijo
in njeno svobodo, delati za napredek nara-
da in države.

Miljutin Dragović

Polno minuto in še več so trajale mani-
festacije, ko je dr. Andjelinić končal
svoj govor. Obnovile so se, ko je dobil be-
sedo zastopnik kršne Sumadije senator Mi-
ljutin Dragović. Sporočil je pozdrave šu-
madinskih in sploh srbskih kmetov in iz-
razil svoje veselje, da se nahaja med Slo-
venci. V drastičnih stavkih je orisal nato

razne pojave iz današnjega političnega po-
ložaja. Pokazal je na kvarne posledice, ki
nastajajo iz slepe politične strasti, in po-
udarjal utemeljenost načela, da nobena
stranka ne sme biti sama sebi in cilj in
namen, temveč da se mora smatrati vedno
le za sredstvo narodovega napredka. Na-
posled je omenil, koliko zaupanje uživa
Peter Živković med srbskim prebivalstvom
kar je izzvalo nove ovacije. Zaključil je
s izrazom iskrenega zadoščenja in veselja,
da se je včeraj in danes zopet lahko pri-
pričal, kako globoko je jugoslovenska ideja
zakoreninjena tudi med Slovenci.

Pozdrav mladine

V imenu mladinske organizacije JNS je
spregovoril g. Uršič, katerega tempera-
mentna izvajanja so naletela na živahno
odobravanje vseh navzočih. Izpovedal je
vero mladine v jugoslovensko misel, nje-
no zaupanje v načela in program JNS ter
njene voditelje. Mladina jim bo sledila in
jih na vso moč podprla v njihovem delu za
ostvaritev velikih nacionalnih ciljev.

Imnožice se je oglašil zastopnik jugo-
slovenske nacionalistične mladine ter po-
zdravil Petra Živkovića kot preizkušnega
borca za jugoslovensko misel v imenu onih
nacionalistov, ki stoje ob dnevnih političnih
borbi sicer na strani, ki pa ne morejo os-
tati ravnodušni, kadar gre za njihova te-
meljna načela, za jugoslovensko idejo. Nje-
govemu vzkliku »Živel Peter Živković«,
»Živel jugoslovenski nacionalizem«, se je
vnovič odzvala vsa množica z viharnimi
ovacijami Živkoviću in njegovim sodelavci-
kom.

Dr. Albert Kram- er in Ivan Pucelj

Ovacije so se v enaki meri obnovile, ko
je dobil besedo dr. Albert Kramar. Le na
kratko je govoril, a vsa njegova izjava-
nja so vzbujala vedno na novo burne pri-
trjevanje.

Enako je bilo s senatorjem Ivanom Pu-
cljem, ki je bil tudi že takoj ob nastopu
navdušeno pozdravljen. Njegov kratki go-
vor je bil ponovno prekinjen s ploskanjem
in vzklikanjem. Orisal je med drugim do-
godke v zgodovinski noči od 5. na 6. ja-
nuarja leta 1929. in pa razmere, ki so do
šestega januarja privedle.

Par minut pred 13. uro je predsednik dr.
Rajar zaključil krasno zborovanje. Med po-
novnimi ovacijami Petru Živkoviću in nje-
govim sodelavcem ter manifestacijami za
Jugoslavijo in jugoslovensko misel so se
zborovali mirno razšli. Velik del se jih
je zopet zbral na restavracijskem vrtnu, kjer
so obedovali tudi dragi gostje. Vse pro-
strani vrt je odmeval vzklikanja, ko so pri-
seli iz Kazine.

Ob pol 3. popoldne so se Živković in dru-
gi člani vodstva stranke v spremstvu dr.
Kramerja in Ivana Pucija ter podpredsed-
nika Prkmajerja in drugih predstavnikov
banovinskega odbora JNS odpeljali najprej
na Notranjsko in od tam čez Bloško pla-
noto v Ribnico. Ustavili so se spetoma v
vseh večjih krajih, povsod pristrčno po-
zdravljeni ob pristahu nacionalne misli.

Spomenik kralju Petru I. v Orleansu

Orleans, 6. junja AA. V tukajšnjem
Pasteurjevem parku je bil danes slovesno
odkrit spomenik, ki naj ovekoveči značil-
no epizodo iz vojne 1870-71 in iz zgodovine
priateljskih zvez Francije in Jugoslavije, ko
je podporočnik prostovoljcu knezu Petru
Karajorgjeviću, poznejšemu kralju Petru
Velikemu Osvoboditelju z junaškim podvi-
gom uspelo, da se je rešil iz ujetništva
Bavarevc, ki so ga ujele. Ta spomenik so
skupno postavili udeleženci bivših bojev-
nikov, ki so ušli iz ujetništva, patriotska
organizacija »Souvenir de France« in po-
krajnska organizacija bojevnikov vzhodne
fronte »Poilus d'Orient«. Svečanost je pri-
sostvovala mnogo uglednih francoskih in
jugoslovenskih osebnosti, njim na čelu pro-
svetni minister Jean Zay in general Glišić,
jugoslovenski vojaški ataše pri poslanstvu
v Parizu.

Odkrilja spomenika kralju Petru Velikemu
Osvoboditelju, se je želel udeležiti
tudi maršal Franchet d'Esperey, ker pa je
slabotnega zdravlja in ni mogel priti v Or-
leans, je v njegovem imenu govoril pri
svečanosti general Michelin, ki je poudaril,
da se francosko-jugoslovensko prijateljstvo
že dolgo časa naslanja na skupne spomine
na legendarno junaštvo sinov obeh nara-
dov.

Prosvetni minister Zay je poudaril, da
se vlada francoske republike z vsem srcem
pridružuje lepi svečanosti in klanja pred
spomenikom, ki prikazuje nov simbol ne-
omajnega francosko-jugoslovenskega pri-
ateljstva.

Papen pri Hitlerju

Dunaj, 6. junja AA. Iz zanesljivega vi-
ra poročajo, da je nemški poslanik Papen
v pretekli noči odpoval v Regensburg,
kjer se je danes sestel s Hitlerjem. Služ-
beno je bilo izdano poročilo, ki pravi, da
je Papen šel le na veliki glasbeni festival,
ki so ga danes priredili v Regensburgu v
proslavo Brücknerja, kjer pa se je zbralo
zelo mnogo uglednih političnih osebnosti
iz Nemčije in Avstrije. Iz Zg. Avstrije so
se odpeljali v Regensburg tudi posebna
odposlanstva pod vodstvom gornjeverstrij-
skega deželnega glavarja. Kakor zatrjujejo,
so se danes v Regensburgu vršili važni po-
litični razgovori z namenom, da bi popusti-
la napetost, ki je nastala v zadnjem času
med obema državama, zaradi silne polemike
med obema tiskoma.

Podaljšanje kolektivnih pogodb v Franciji

Pariz, 5. junja, v. Zbornika je sklenila,
da se vse kolektivne delovne pogodbe, ki
potečejo med 1. junijem in 25. novembrom,
podaljšajo za šest mesecev.

50 letnica novomeškega Sokola

je pokazala, da je dolenska metropola sokolska
trdnjava

Novo mesto, 6. junija

50letnica novomeškega Sokola je ob veli-
ki udeležbi potekla v izredno slavnostnem
razpoloženju. Že snoči je bilo vse mesto
okrašeno z zastavami in hiše ovencane s
cvetjem. Ko je noč legla na dolensko pre-
solinco, so zažarela okna, izlozbe in bal-
coni v tisočih lučeh. Baklade se je udele-
žilo ogromno število Sokolov v krojih in
v civilju z znaki, mnogostevilno občinstvo
pa je spreved burno pozdravljalo ter obsi-
palo s cvetjem. Po 10. zvečer je bila na Lo-
ki uspeša slavnostna akademija.

Danes dopoldne je bilo razviteje prapora,
ki ga je novomeški sokolski župi podaril
starešina SKJ Nj. Vel. kralj Peter II. Ob
najlepšem vremenu se je z Loke razvil
ogromen sprevod uniformiranih Sokolov ter
krenil po okrašenih ulicah. Z oken so se
vsipali slapovi cvetja in vzklikanja ni bilo
ne konca ne kraja. Na Trgu kralja Petra,
kjer je bila pred mestnim magistratom po-
stavljena okrašena tribuna, so pričakovali

spreved zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II.
general g. Popadić z nekaterimi zastopniki
oblastev in zastopnikom bana inspektorjem
g. Podbojem. Po stiku Sokolstva je prvi na-
govoril Sokole in občinstvo zastopnik Nj.
Vel. kralja in izročil župnemu starostju kra-
sen prapor, dar našega mladega vladarja.
Zahvalil se mu je župni starosta br. dr. Va-
sić, nato pa je govoril o pomenu in nalo-
gah Sokolstva prvi namestnik starešine SKJ
Engelbert Gangl. Po govorih ob Sokolji de-
klaraciji pred novim prisporom, kraljev in za-
stopnikom, še živčim ustanovitelj novome-
škega Sokola in zastopniki oblasti.

Popoldne je bila na Loki javna telovad-
ba, kjer sta viharje odobravanja žela zla-
sti olimpijska sokolska vrsta pod vodstvom
dr. Murnika in naraščaj zagrebskega So-
kola II.

Slavnostni dnevi ob jubileju novomeške-
ga Sokola so pokazali, da je Novo mesto
sokolsko, napredno in jugoslovensko.

Nemški in italijanski odgovor Londonu

Nemčija in Italija zahtevata svobodo postopanja v primeru napada na njune ladje.

London, 6. junija. d. Nemški odgovor na angleške predloge za likvidacijo incidenta pri lizbi je bil večer izšel angleškemu poslaniku v Berlinu Hendersonu, ter brzokajno sporočen zunanemu ministru. Kakor zatrjuje, je nemška vlada sporazumna z bistvenimi angleškimi predlogoma o razširjenju varnosti plovov ter skupni konvenciji poveljnikov štirih kontrolnih brodov v primeru kakšnega napada na eno izmed njih. Na drugi strani zahteva Berlin popolno svobodo postopanja v primeru napada na nemško ladjo.

Angleški poslanik v Londonu Ribbentrop je odpotoval večer z letalom za par dni v Berlin da se posvetuje s kancelarjem Hitlerjem in voditelji nemške zunanje politike o položaju v Španiji.

Francoska vlada na angleško noto ni formalno odgovorila. Pač pa je svojemu londonskemu poslaniku Corbinu poslala navodila, kaj naj sporoči predsedniku odbora za nevmesavanje in zunanemu ministru Edenu. Po trditvi »Sunday Timesa« je francoska vlada načelno sporazumna z angleškimi predlogi, vendar pa pretila naj bi v bodoče vseh 27 držav, zastopanih v odboru za nevmesavanje, aktivno sodelovalo tudi pri pomorski kontroli. Ker več držav ne more poslati vojnih ladij za pomorsko kontrolo naj bi posamezne države poslane svoje posadke na nemške, italijanske, francoske in angleške ladje. V angleških mednarodnih krogih presoja to predlog ki hoče preprečiti prevladanje vpliva v korist generala Franca, skeptično.

Kakor poroča diplomatski dopisnik »Sunday Timesa«, bi nemška vlada želela, da se določijo defenzivni ukrepi ter sporoče valencijski vladi. Po teh določbah naj bi dobila vsaka napadena ali ogrožena vojna ladja pravico za takojšnjo protiakcijo. Za sedaj še ni jasno ali menijo na nemški strani pod temi defenzivnimi ukrepi tudi pravico do represalij. Po angleškem mnenju obstoja že od nekdaj pravica obrambe proti napadom in o angleške vojne ladje že prej streljale v obrambi proti španskim letalom.

Francoske predloge pripisuje diplomatski dopisnik lista ruskemu vplivu. Ruski poslanik v Parizu je baje zaradi incidentov pri

Ibizi in Almeriji zelo energično nastopil ter opozoril, da je treba Rusijo, čeprav ne sodeluje aktivno pri kontrolni službi, smatrati načelno kot sodelujočo pri izvajanju kontrole ob španski obali. Zato polaga Rusija zelo veliko težnjo na to, da se pri tezne k tekočim posvetovanjem. V teh okoliščinah je francoska vlada izjavila, da že od vsega početka ni bila prijateljica sistema razdelitve kontrolnih pasov ter je zato predlagala, naj bi se opustil sistem pasov, v katerem bi morda sodelovale tudi nekatere ruske ladje.

Italija načelno za angleške predloge

Rim, 6. junija AA. Po poročilih iz poutnih italijanskih političnih krogov kaže po večeršnjem razgovoru med zunanjim ministrom gromom Clantom in angleškim poslanikom Drumondom, da je italijanska vlada v načelu pripravljena sprejeti angleške predloge, zlasti, kolikor se nanašajo na resna jamstva in na obnovo varnostnih prostorov v pristaniščih obeh strah strank. Glede na tretjo točko angleškega predloga je italijanska vlada mnenja, naj bi se vse štiri države, katerim bi izročili nadzorstvo med seboj posvetovala o potrebnih nadaljnjih ukrepih in da je treba v tem pogledu sploh ustvariti popolno jasnost. Po mnenju Nemčije in Italije naj bi smele države, katerih ladje bi bile napadene, nastopiti samostojno po svojem preudarku brez prejšnjega posvetovanja z ostalimi tremi državami.

Za odpoklic nemških prostovoljcev

London, 6. junija AA. »Sunday Dispatch« priobčuje članek svojega diplomatskega uradnika, da bo Velika Britanija izkoristila zboljšanje odnosov, ki je nastopilo med njo in Nemčijo in poizkusila pridobiti berlinsko vlado za to, da umakne iz Španije svoje prostovoljce. Razen tega bo skušala uvesti nova pogajanja za zapadni pakt. Najprej si bo v tem pogledu prizadevala pridobiti Nemčijo, da pristopi k francosko-angleškemu dogovoru o belgijski nevtralnosti.

Iz nedeljske kronike

Ljubljana, 6. junija

Občinski uslužbenci so zborovali

Društvo pokrajinskih občinskih uslužbencev za južni del banovine je imelo danes v dvorani Zbornice za TOI občni zbor ob zelo lepi udeležbi. Obravnavale so se stanovske zadeve in bile sprejete resolucije za izboljšanje njih položaja.

Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni: za predsednika Japelj Vanko iz Trčica, za odbornike pa ravnatelj Mišič iz Bleda, dr. Dolanc iz Hrastnika, Kornšek iz Trbovelj, Rozmanova iz Trebelnega, Medved iz Vidma-Dobrepolje, Armeni iz Toplice, Guček iz Logatca in Kavčič z Jesenice.

Predsednik Japelj je podal obširno poročilo o delu organizacije, ki je tako zelo potrebna. Služba občinskega delavstva je gotovo za bodočnost karierna in na občinskih tajnikih samih je, da čimprej prečistijo svoje vrste, da bodo v službah le spoštni in marljivi uradniki, kakršne potrebuje naše podeželje.

Zborovanje rejcev malih živali

V prostorih Derendove restavracije se je vsilj redni občni zbor Zveze društev rejcev malih živali, katerega so se udeležili številni delegati. Predsednik Kuntara je pozdravil zastopnike oblasti in v zvezi vladnih rešitev društev. Po običajnih formalnostih so revizorji dali odobro, ki je bil pridno na delu in je zato tudi dosegel znatne uspehe, razrešeno iz tajniškega poročila, ki ga je podal Alfonz Inkret, je razvidno ogromno delo, ki ga je opravila zveza s številnimi dopisi, nasveti itd. Sledilo so namodestne volitve treh odbornikov in treh namestnikov. Odbor pa je ostal v glavnem neizpremenjen. Nato so se vršile še volitve dveh razstavnih odborov, ki bosta organizirala v oktobru leta 1938. I. zvezno banovinsko razstavo, na kateri bodo razstavljene naše male domače živali: koze, ovce, perutnina kunec itd. V decembru leta 1938 bo II. banovinska razstava, pri kateri bodo razstavljene kanarčki, škinkovci in ostale ptice. Na zborovanju je bil podrobno dogovor nov zvezni banovinski kongres z obširnim programom.

Zadnja pot učiteljice Albine Travnove

Danes popoldne je nastopila zadnja pot na viško pokopališče učiteljice Albina Travnova, ki je umrla v petek popoldne v državni bolnišnici za strahotni opeklinami. Blagoslovilni obred pred krsto so opravili viški duhovniki: pater Apej, pater Janec in notranjeoporiški župnik g. Janez Jalen. Učiteljski pevski zbor je zapel pokojni Albini v slovo »Blagor mrti, nato pa se je razvil izpred mrtvašnice, kjer je ležala na odru, skozi mesto proti Viču turoben pogreb. Na čelu sprevoda je šla viška ženska mladina in nosila v rokah svetilce, da jih na grobu pokopani svoji vrli učiteljici. Za vozom s krsto so korakali užalosteni svoji, za njimi pa lepo število učitelj in učiteljic, ki so prihajali v Ljubljano, da se poslovijo od učiteljskega poslova od svoje mesne tovarišice. Na viškem pokopališču se je od

svoje učiteljice poslovila viška ženska mladina, ki je nato v slovo zapela »Gozdič je že zelen. Težka gruda je nato pokrila krsto.

Priljubljeni učiteljici in vzgojiteljici se poleg svojcev položili na grob lepe vence. Učiteljsko društvo na Viču, Učiteljsko društvo iz Zagorja in šolska poliklinika.

Pokojna Albina Travnova je 24. maja, kakor je »Jutro« že pisalo, postala žrtev eksplozije v njenem samem stanovanju v palači Banovinske hranilnice v Igrški ulici. Dobila je hude opekline po vsem telesu, tako da so jo morali prepeljati v splošno bolnišnico, a je niso mogli več rešiti. Bila je vzorna učiteljica in vzgojiteljica. Rojena Ljubljanka je doživela učiteljsko l. 1918, nato pa se je izpopolnjevala strokovno v Berlinu. Po raznih službah je leta 1926 nastopila meso v gospodinjstvu šoli Mladke v Ljubljani. Pozneje je bila učiteljica na osnovni šoli v Zagorju in naposled na Viču. Bila je požarovarna delavka pri Zvezi gospodinj in Učiteljskem pevskem društvu. Njena tragična smrt je v vrstah njenih tovarišev zbudila splošno obžalovanje.

Meščanske šole so lepo zapele

V frančiškanski dvorani so imeli danes dopoldne ljubljanske meščanske šole pevski nastop. Dvorana je bila polna občinstva, zlasti staršev nastopajočih mladincev. Nastopili so v dvema, tremi ali štirimi pesmi naslednje meščanske šole: bežigradska deška, šentjakobska dekliška, zgornješišenska mešana, spodnješišenska dekliška, pruska deška, zasebna lichtenturnska dekliška, zasebna uršulinska dekliška, viška mešana in močanska mešana. Povprečno so vse šole pokazale izurjene glasove, tako da je bilo občinstvo z lepim petjem zadovoljno. Uspehi nastop je izprical, da se na naših meščanskih šolah petje skrbno goji.

Ljubezenska žaloigra

Danes kmalu popoldne se je v muzejskem dvorcu odigrala ljubezenska žaloigra, ki po naključju vendarle nima najhujših posledic. 28letni delavec Česen Ladislav, po rodu iz Goč pri Vipavi in stanujoč zdej v Velesovem pri Kranju, je imel že dalje časa ljubezensko razmerje z 31-letno Kobalovo Rafaelo, stanujočo v Brancu pri Staničju. Kobalova je bila te dni na obisku pri sorodnikih v Pragi, pa sta se pismo odmenila, da se ob njenem povratku sestanejo danes v Ljubljani, in sicer pred Daj-damom. Ko sta se sestala, sta šla sedet na neko klopo v muzejskem dvorcu, Česen je začel izvoljenki prigovarjati, da bi se čimprej poročila, a Kobalova ga je zavrnila, češ, da si mora Česen prej poiskati službo. Tako pa da ga ne vzame.

To je Česna tako razburilo, da je planil pokoncu, potegnil z žepa samokres in ustrelil proti Kobalovi. Zadel jo je v bližino trebuha. Hotel je ustreliti še enkrat, pa mu je orožje odpovedalo. Na kraju žaloigre se je takoj zbral več ljudi, ki so poskrbeli, da so reševalci poškodovanko prepeljali v splošno bolnišnico. Česna so aretirali. Rana Kobalove ni smrtno nevarna.

Velika živahnost na velesejmu

obrnitnikov, ki se zanimajo predvsem za razstavljene industrijske stroje in obrtne izdelke. Strelska družina iz Šmartna pri Slov. vzhodu pa je obiskala velesejem z avtomobusom s 17 udeleženci. Mariborčane je pripeljal Putnik z velikim modernim avtomobilom, ki je last mestne občine mariborske. Minister Vrbanič se je izrazil po ogledu velesejma zelo pohvalno. Bil je prvič tu in ni mohl da je ljubljansko sejmšče tako obsežno, da je v resnici popolnoma zasledeno po razstavljajcih in da je organizacija velesejma v dobrih rokah. Iz Celja je prispela posebna skupina 73 delavcev, ki jih je poslala na ogled naša tvornica Westen. Kosrška sekcija avstrijskega Touring-kluba pa bo prihodnje dni organizirala večji zlet na velesejem, najavljene so tudi druge skupine iz raznih krajev Koroške.

Občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani je bil večer dopoldne 16. občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence. Predsednik dr. Anton Milavec je pozdravil zastopnika ministra za socialno politiko načelnika Jankoviča, zastopnika bana banške svetnice dr. Karlina kakor tudi delegate iz Slovenije in Dalmacije, posebej pa še novega delegata Mr. ph. Srečka Depedera, kot zastopnika lekarniškega združenja iz vse države, ki so od 1. junija 1934 zavarovani pri Pokojninskem zavodu.

Predsednik je nato podal nekaj pojasnjen k tiskanemu letnemu poročilu. Omenil je, da se renita komisija Pokojninskega zavoda sirogo drži zakona in se zaveda svoje odgovornosti nasproti zavarovancem. Če bi se danes podeljevale rente zavarovancem, ki niso upravičeni, bi bili pozneje pri kršani oni, ki so potrebni in upravičeni. Poudaril je tudi potrebo revizije po obratih. Često se dogaja, da podjetja ne prijavljajo vseh nameščenecv ali na njih prijavljajo z nemišljenimi prejemki. Od tega imajo škodo nameščenci, pa tudi delodajalci, ki morajo plačati odškodnino. Zato pošilja zavod k delodajalcem revizorje, da varujejo interese zavoda in zavarovancev.

Pokojninski zavod je lani dal večja posojila za elektrifikacijo Dolenjske, nadalje posojila za gradnjo osnovne šole v Mariboru, za gradnjo gimnazije v Ljubljani in za gradnjo gimnazije v Splitu. Lani je kupil od stavbenika Ivana Brčića in tesarkega mojstra Karla Kavke dve novi stanovanjski hiši v Kotnikovi ulici, od Elze Prelovške pa dvonadstropno hišo na vogalu Poljanjske ceste in Kapiteljske ulice. Upravni odbor je sklenil, da se zgradi na Jesenjakih stanovanjska hiša za nameščence KID in trinadstropna stanovanjska hiša v Splitu.

Po poročilu predsednika se je oglašil k besedi delegat Mr. ph. Depedera, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da so po razširjenju pokojninskega zavarovanja na lekarniške strodnike sedaj tudi zastopani v samoupravi zavoda. Poročila so bila sprejeta brez debate, prav tako letni računi. Občni

KDOR JE PREVEČ DEBEL, naj poskusi vzeti KRUSEN-sol. Jemlje se radno vsako jutro. Mala doza KRUSEN-soli vzdržuje prebavne organe, da vsak dan redno delujejo. Priporočeno od zdravnikov.

Dobiva se v lekarnah. Oglas rag S. br. 16.123.36

Nedelja v Mariboru

Maribor, 6. junija.

Vročna nedelja. Na otoku razgiban živčav mladim in starih. Po pohorskih in kozjarskih vrhovih na tisoče navdušenih planinarjev. V mestu živahno mravljišče številnih tujcev, ki so prispeli v avtobusih iz Avstrije. Radi prihajajo k nam. »Dobro in poceni jemo, imenitne kapljice se napijemo za majhen denar«. Tako pravijo in se proti večeru razposajajo vračajo nazaj. Mnogi ljudje je privabila tudi današnja tombola Sokola I. na letnem telovadišču, združena s pevsko prireditvijo »Jadrana«. Svojevratno senzacijo je pripravil Mariboru znani tlet Aleksič, ki se je utaboril na novem delu trga, kjer strelja človeka iz velikega topa. Snovi je imel prvo produkcijo, ki ji je sledilo s pozornostjo mnogo ljudi.

Žrtev avtomobilske nesreče

V splošni bolnici je umrla 29letna zaselnica Greta Rieglerjeva, ki se je pri vožnji v večji družbi ponesrečila, ko je avto zgrmel v jarek. Nekateri udeleženci avtomobilske izleta so dobili le lažje poškodbe, med tem ko je mlada Rieglerjeva morala plačati prometno nesrečo s smrtjo.

Nedovoljeni posel babice

Posestnica in gostilničarka Antonija Mravljakova pri sv. Antonu pri Mariboru, je javila orožnikom, da je na podstrešju med starim pohištvo našla v krpe zaviti telesni plod moškega spola. Osumljena služkinja Jera je pri zasliševanju izpovedala, da ji je pri splavu pomagala neka 56letna babica, ki je zahtevala za ta posel 200 Din. Zadeva pride pred sodišče.

Dva vlomna

Neznani tat je odnesel iz stanovanja posestnice Marije Markarjeve v Vardi pri Jurjevskem dolu razne predmete. Pri Sv. Andrežu v Slov. gorah pa je postal žrtev vlomilcev Franc Tominec. Odnesli so mu večjo množico prekaženega mesa in klobas.

Žrtve pretepoz

Tudi noč je zapel svojo žalostno pesem. V Hudi Luknji sta se spoprijeli dve skupini fantov. V splošnem je obeležal s hudimi poškodbami 23letni Josip Zupanc iz Dolca. Razen tega so bili laže ranjeni še štirje drugi fantje. Orožniki so pripeljali mariborskemu državnemu tožniku šest bojevitev, ki se bodo morali zagovarjati pred tujakšnim sodiščem. V račun opekarni pa so se spoprijeli nekateri delavci in je obeležal s precej globoko rano v levem ramenu 32letni delavec Jožef Bratuž, ki so ga odpravili v mariborsko bolnišnico. Orožniki poizvedujejo za krivci.

Kravja dirka...

Svojevraten dogodek so doživeli pasantje ob Tržaški cesti in Jezdarski ulici. Framski posestnik Konrad Viher je namreč privedel večerj v Maribor svojo kravo. V bližini Mariborskega dvora pa mu je krava pobesnela in zdirjala po Tržaški cesti nazaj. Pri tem je v bližini železniškega prehoda potohila posestnico Terezijo Suhodolnikovo, ki je dobila lažje poškodbe na rokah in nogah. V Jezdarski ulici je pobila na tla slugo Matija Klemenčiča, ki je hotel žival ustaviti. Klemenčič je pri tem zadobil manjše poškodbe na rokah in nogah. Krava je besnela dalje in je dirjala po raznih ulicah v V. mestnem okraju, dokler je niso pri Bohovi zajeli.

Otroški koncert v Kamniku

Kamnik, 6. junija. Čeprav je koncertna sezona prav za prav že minila, smo imeli danes v Kamniku glasbeno prireditev, ki je nad vse pričakovano uspela. Pod okriljem našega najstarejšega pevskega društva »Lira« so gostovali v našem mestnem parku mladinski in otroški pevski zbori in harmonikarji prof. Pavla Rantigaja, ki so pokazali kakšnih sijajnih glasbenih efektov so zmogli mladi in najmlajši med našimi pevci.

Precej obširen program, ki je obsegal nad 25 točk so mladi pevci in godci absolvirali v živahnem tempu, da je bilo vmes komaj dovolj časa za hvalen aplavz. Koncerta so se poleg kamniškega občinstva in predstavnikov javnih ustanov udeležili tudi mnogostevilni okoličani. Kamničani bomo prav veselji, ako nam bo v bodoče mladi koncertni naraščaj še kdaj pripravil tako lep glasbeni užitek.

Smrt samomorilca

Celje, 6. junija. Kakor smo že poročali, si je 41letni zlatar Koloman Weintraub pri delu v neki tvornici v Gaberju pri Celju pognal s samokrasom kroglo v glavo. Obupanca so prepeljali s prestreljenimi možgani v bolnišnico, kjer je davi umrl za hudimi poškodbami. Pokojnik, ki je izvršil obupno dejanje zaradi hude bolezn, se je nameraval v kratkem poročiti. Bil je madžarski državljan in je bil v Celju že več let uslužben.

Svojemu gosposdarju je ukradel 300.000 Din

Varaždin, 6. junija. Svoječasno je bil aretiran 22-letni trgovski pomočnik Nikola Škripčič, ki se svojemu gosposdarju trgovcu g. Tomislavu Košiču v Varaždinu ukradel blizu 60.000 din. Hkratu so zaprli tudi Škripčevno ženo Sonjo. Ker ženi niso mogli dokazati skrivde, so jo spet izpustili. Ze takrat ob aretaciji pa je našel sum, da je Škripčič ukradel mnogo več, saj je sam priznal, da je gosposdarju po malem kradel denar cel dve leti.

Trgovec Košič je zdej prijavil oblastvom, da mu je bilo ukradeno 300.000 din. Hkratu je zahteval ponovno aretacijo Škripčeve žene Sonje češ da je morala vedeti za moreve grehe, ker sta oba precej razpisno živela, daš nista imela dohodkov, ki bi to razpisnost opravičevali.

Pred splošno republikansko ofenzivo

Valencijska vlada pripravlja ofenzivo tudi proti Balearskim otokom

Pariz, 6. junija. d. Po trditvah francoskih listov se pričakuje v kratkem splošno ofenziva čet valencijske vlade na vseh frontah. Valencijska vlada pričakuje zelo mnogo od te akcije. Njena letala in vojne ladje naj bi pri tej ofenzivi napadle tudi Balearske otoke.

Boji na severu

Bilbao, 6. junija. AA. Nacionalisti so po hudem streljanju iz topov prešli pri San Claudiu pred Oviedom v napad. Po večurnem ogročenem boju so se morali umakniti, ne da bi bili dosegli vladnih postojank. Na bojišču pri Eucadiju je bilo povsod mirno. Med letalskim bojem so sestrelili sovražno letalo znamke »Fiat« in tromotorno letalo za bombardiranje. Nacionalistični topovi so obstreljevali vladne postojanke pri Munguiji in vasi za tem krajem. Letala, ki so preletela nekatere vasi, so streljala na ljudi s strojnimi.

Iz republikanskega tabora

Madrid, 6. junija. AA. Uradni komunikacije vrhovnega poveljstva vladne vojske ki je bil davi izdan, pravi med drugim, da so vladne čete pri Guadalajari zajele večje število nacionalistov. Na baskovski fronti je bil odbit hud nacionalistični napad v severnem odesku te fronte. Na santandrijski frontih bojistič po tem poročilu dopoldne ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

ti se je razvnelo obstreljevanje s strojnimi. Nasprotnik je obstreljeval posebno vladne postojanke pri Espinosi de Brisa. Na asturski fronti je vladno topništvo uspešno bombardiralo ceste pred Oviedom. Na dru-

Iz Francovega tabora

Sevilla, 6. junija AA. General Queipo de Llano je snoti po radiu demantiral vesti valencijske vlade o položaju na nacionalistični strani, nato pa je izjavil: Naša vojska je na fronti pri Lemosi ponovno zavzela vse poslojanke, ki so jih v zadnjih dneh iztrgali rdeči milicioni. Njihove povodne napade smo odbili in so imeli velike izgube. Lahko trdim, da so sedaj vsi vrhovi okrog Lemone v naši oblasti. Nadalje je v svojem govoru omenil, da je po njegovih cenitvah v poslednjih borbah na fronti padlo okrog 5000 republikancev, čeprav republikanci s svojo ofenzivo niso dosegli niti najmanjšega uspeha.

Oton Habsburški bodoči španski kralj?

London, 6. junija. p. »Daily Telegraph« poroča, da se mudi Oton Habsburški že več dni v Španiji ter da je večerj obiskal fronto frankovcev v baskovski pokrajini. Nosi rdečo baskovsko čepico. V zvezi s tem se širijo zanimive vesti. »Daily Telegraph« beleži verzije, ki se širijo v Frankovnem taboru, da se namerava Oton Habsburški proglasiti za španskega kralja, ako zmaga v Španiji nacionalisti. Poskusu restavracije v Avstriji in na Madžarskem sta se zoperstavili Italija in Nemčija, ki pa glede Španije Otonu Habsburškemu ne delata nobenih težav. Tudi nekatere druge velesile se baje s tem strinjajo.

Motorna kolesa na velesejmu

Med bogato kolekcijo motornih vozil na letošnjem velesejmu vlada posebno veliko zanimanje za motorna kolesa, ki jih je tudi dovolj bogata izbira za vsakršni okus in mošnjiček. Interesente privlačijo zlasti ekonomična lahka motorna kolesa, ki so najprimernejša za naše ceste. Tu vidimo n. pr. lahko kolo »Maico«, ki nudi vozaču za neverjetno nizko ceno vse udobnosti modernega motornega vozila. Dvocevni jekleni okvir daje vozilu ne samo živo, kultivirano formo, ampak mu tudi garantira kar največjo stabilnost. Hvaljevredne prednosti tega motorja so tudi nizko ležajo, izredno mehki sedež, močna piališča na kolesih, velik bencinski tank z brzim zatvorom, ki dopušča ca 420 km neprekinjene vožnje in seveda — duša kolesa — precizni 98 cm Sachsos dvotaktni motor, ki omogoča brzino do 60 km na uro. V kolesa »Maico« pa se montirajo tudi motorji »Ilo« 120 cm z učinkom 3.3 ka. Ti modeli, ki so zlasti primerni za gorake terene, zmogore brzino do 75 km.

Med močnejšimi motornimi kolesi se posebno odlikujejo modeli znamke »Standard«, krasne turne in sportne mašine v vseh velikostih. Ni manj ko deset različnih konstrukcij je razstavljenih na velesejmu in druga je bolj dovršena tehnično na moštvo in druge. Tu sta najprvo kot skrajna ekstrema 200 cm kolo »Rekorde« vozilo malega človeka, ki je skoraj neprekinljivo po svoji nizki ceni, na drugi strani pa 500 cm turna mašina »Kuriere« s prikolico za mogoče vprežne vozače, ki si pa ne morejo privoščiti avtomobila. Med čenami teh motorjev in ma-

lih avtov je zaradi tega tudi primerno velika razlika. Glede konstrukcije motornih koles »Standard« lahko trdimo da so nedosegljive mojstrovine inženjerske umetnosti in preciznega strokovnjakega dela. Že sama forma je v vseh podrobnostih tako izenačena in umerjena, da napravljajo na vso moč eleganten vtik. Vsa posamezni del je predvarno izoblikovan in harmonično vključen v celoto. Na celom kolesu je ni malenkost, ki ne bi bila izoblikovana po najmodernejših izkušnjah. Posebno pazno je tovarna posvetila ekonomičnosti koles, ki jo je umela združiti s kar največjo trdnostjo konstrukcije, tako da vozilo tudi pri trajnem naprezanju ne potrebuje posebne nege. Za varnost vozača, ki je pri velikih brzinah prvi pogoj, je tovarna poskrbela na ta način, da je sprednje in zadnje kolo opremlja s kombinirano zavoro, ki celo na mokrih, poledenih ali kako drugače spolzkih cestah zanesljivo u tavi motor na prav kratko razdaljo. Tisto, kar je pri avtu strahotna stvar, to je pri motornem kolesu »Standard« kombinirana dvokolesna zavora — prednost, ki je vozač nikoli ne bo mogel prehiteti. Motor je pri vseh modelih združen s predležjem v enoten blok, kar omogoča, da teko dupleks prenosne verige v olini kopeli, s čimer se silno zmanjša njih obraba. Vsi deli so zgrajeni zgolj iz žlahtnega materiala tako da se je povsod lahko dosegla velika trdnost pri razmeroma nizki teži. Po svoji prilagodnosti k cestam so motorna kolesa že kar pristojno znana in prav ta lastnost jim dopušča, da učinek motorja res ves lahko pretvorijo v brzino. Citatejše še posebej opozorjamo na oglašene tvrdki »Standard« in »Maico« v današnji številki »Jutra«, ki prikazujejo nekaj tip teh odličnih motornih vozil.

Razširjajte „Jutro“!

Spominska knjiga vojnih dobrovoljcev Slovenije

je bila na veličastni prireditvi izročena javnosti

Ljubljana, 6. junija. Jugoslovanski vojni dobrovoljci iz Slovenije so danes dopoldne v operi proslavili izid svoje spominske knjige z akademijo, katere spored je bil po veliki zaslugi prof. Šesta in dirigenta Neffata v najlepšem skladu z namenom prireditve in tudi z dobrovoljskega ideologija.

K prireditvi so prihiteli zastopniki vseh slojev, v posebno lepem številu pa je bila zastopana mladina, kar so vojni dobrovoljci tudi želeli, zakaj mladini hočejo zagustiti svoje ideje. Operno gledališče je bilo polno in lahko se reče, da je nudila udeležba dobrovoljske prireditve priprave. en dokaz, da je med nami mnogo ljudi, ki vedo ceniti neprecenljive vrednosti dobrovoljskega idealizma in poštovanja. S komandantom divizije na čelu je prisostvovala akademiji večja skupina oficijev, na akademijo pa je prihitel tudi konzul CSR inž. Miškovski, vojni tovariš naših dobrovoljcev. V Kranju je bil na seji JC lige in se je z avtomobilom pripeljal v Ljubljano, da ne bi zamudil prireditve svojih tovarišev.

Točno ob 11. je bila akademija, katero je oddajala radijska postaja, odprta s himno, ki jo je izvajal operni orkester pod vodstvom dirigenta Neffata, ki je tudi vojni dobrovoljec. Po himni je bil nagovor predsednika sreske organizacije vojnih dobrovoljcev prof. Josipa Jerasa. Govornik je izrekel najprej pozdrav vojski s poudarkom, da so

dobrovoljci za vedno združeni z vojsko,

ker so z njo vred pisali s krvjo edino odločilno deklaracijo našega osvobodjenja in zedinjenja. To zadnjo so prisotni pozdravili z navdušenim ploskanjem in klicanjem. Zadnja beseda krvave deklaracije je bila zmaga, dosežena s poštovanjem srbskih bojevnikov in jugoslovanskih dobrovoljcev. Nikdar ne sme naš rod pozabiti, da je svobodna skupina naša domovina nastala iz krvi, ki ni voda. Vrhovni komandant in najvišji vojni tovariš vojnih dobrovoljcev blagopokojni viteški kralj Aleksander I. nam je ob svoji mučeniški smrti zapustil oporoko, katero bo dobrovoljci z istim poštovanjem izvajali, kakor so se borili za svobodno Jugoslavijo. Vojne dobrovoljce veselijo, da se tako močno širijo dobrovoljske ideje med mladino. Posebej je govornik pozdravil predsednika združenja vojnih dobrovoljcev polkovnika invalida Ljubo Lovriča. Ti si naš vodnik, tovariš in vzor, mu je zaklical. Zahvalo je izrekel upravi gledališča in umetnikom, ki sodelujejo pri akademiji. Ob zaključku svojega govora je naglasil, kako važen dokument je dobrovoljska spominska knjiga za sodobnike in za potomce.

Po govoru predsednika so sledile točke sporeda: Jenko: »Kosovo«, »vrturta«, izvajana od opernega orkestra, Schumann: »Dva grenadira«, pel je odlično operni pevec G. Primožič s spremljevanjem orkestra. Smetana: »Vltava«, simfonična pesnitev, katero je izvajal operni orkester.

Po kratkem odmoru je gospe Marija Vera recitala pesnitvi »Gorjo zvezde« in »Črnomorska sonata«. Pesnik Pavel Golia je prvo pesnitev posvetil spominu bojnega tovariša Koberja, ki je padel v Dobruži, drugo pa vsem mrtvim tovarišem dobrovoljcem. Oba speva sta pretresljiva in za

smrti posvečene mladine.

Najtrdnjše moča pretreseta, če jih čita, kaj šele, če jih prednaša tako odlična umetnica, kakor je gospe Marija Vera. Recitaciji je sledil enodejanski igrokaz s solunskih front. Napisal ga je nalašč za to prireditvi vojni dobrovoljec Rajko Paulin ter podal z njim živo sliko dobrovoljskega idealizma in poštovanja. V tabornišku za fronto govorila vojna dobrovoljca, poveljnik čete in njegov mlajši tovariš, ki se je kot student podal na pot, ki pozna samo dva izhoda: v svobodo ali smrt. Govorila o vojnih grozotah, o svobodi in pravici, o preteklosti in o bodočnosti, ko so oglašali tretji, redov Janez z Dolenjskega, kateremu rusko ujetništvo in strahote bojev v Dobruži in na solun-

ski fronti niso vzele zdravega humorja. Janez ima za vse, kar je bilo in kar še pride vesel nasmehe.

Ko Janez veselo razlaga svoje doživljanje, pa pride četrti dobrovoljec-Hrvat ter pove poveljniku, da je sovražna krogla zadelo tovariša iz Srbije, ko je rezal žične ovire pred sovražnim jarkom, ker ni mogel čakati ofenzivnega povelja. Svoje mu prijatelju Janezu z Dolenjskega je poslal svoj telegrafni zapiske, ki so v njem. Janezove veselosti je konec, kleče stiska na svoja prsa papirje padlega brata Srbina. Samo nekaj papirja je ostalo od dragocenega človeka. Boljše kakor gg. Cesar, Gregorin, Jan in Potokar ne bi mogel nihče podati pretresljivega igrokaza, ki ima naslov »Tako je bilo« in tudi lepo prikazuje, kako je bilo takrat, ko so kri in dragocena življenja gradila narodno in državno svobodo. Igrokaz dobrovoljca Paulina zasluži, da bi bil še mnogokrat na gledaliških odrih.

Po igrokazu so se vsi vojni dobrovoljci zbrali na odru in dobrovoljec-invalid dr. Ernst Turk je z lepim, temperamentnim govorom posvetil dobrovoljske spominske knjige javnosti. Naglasil je, da so izmed vseh narodov, ki so trpeli pod habsburškim žezlom, imeli Slovenci največ vzrokov in priložnosti za spoznanje, da

pod Avstrijo ni mogoče živeti

Slovence je neusmiljeno trla germanizacija in so se morali z vso energijo boriti za take osnovne pravice, ki so, gledane z današnjega vidika, prave malenkosti. Slovencem se je odrekala pravica do samostojnega življenja, do duševnega in kulturnega razvoja. Ustavno zajamčena enakopravnost se ni dvigala nad prve razrede osnovnega šolstva, višja izobrazba je bila slovenski mladini dostopna le s posredovanjem nemškega jezika. Takozvane slovenske gimnazije so bile slovenske le po učencih in deloma po profesorjih, višji razredi pa se glede učnega jezika v ničemer niso razlikovali od nemških gimnazij. Vsak korak preko praga uradnih posloplj je pomenil ponižanje našega človeka pred tujim valpetvom. Ni važno, koliko Slovencev se je odločilo za dejansko zaroto proti Avstriji, važno je to, da jih je vendarle mnogo šlo preko avstrijskega okvirja.

Da se simbolizira izročitev spominske knjige, je prof. dr. Turk knjigo izročil materi pokojnega junaka z Dobruže, dr. Milka Gnezde. Naglasil je pri tem, da se z dragim tovarišem Milkom spominjajo še živi vojni dobrovoljci vseh pokojnih tovarišev, ko se poklonijo njegovi materi, pa mislijo na matere vseh vojnih dobrovoljcev.

O spominski knjigi sami pa je dr. Turk dejal, da je za tiste, ki cenijo

krvavi delež slovenskega žrtvovanja

za svobodo južnih Slovanov, pa tudi za tiste, ki ga ne poznajo. Nikdar ne bomo mogli ugotoviti točnega števila junakov, ki so šli prostovoljno umirati za domovino. Vemo pa, da omahne vsako leto ta ali oni, ki so mu v vojne prizanesle krole, granate in napori. Z našimi tovariši legajo v grob spomini na najtežje, pa tudi na največja dneve življenja. Na njihovih, za večno zaprtih ustnih pa bomo vedno zopet edino in zadnjo željo: Govorite vi, ki ste ostali živi, v našem in svojem imenu. Čas, ki nemiro vire in kipi okrog nas, ter glas iz grobov naših tovarišev sta nam narekovala, da prostovoljno vzamemo v roko pero, kakor smo nekdaj iz proste volje stisnili puško v pest. Dobrovoljci so dokazali, da znajo biti molčati, da znajo molčati, dokler je treba molčati. Današnjemu času pa je dobrovoljski glas potreben, da ohrani in okrepi tisto, kar je bilo s tolikimi žrtvami zgrajeno.

Meneč, da je z izročitvijo knjige vsa prireditve končana, so hoteli poslušalci izraziti svoje priznanje vojnim dobrovoljcem na ta način, da so intonirali veslovansko himno: Hej Slovani! Vsa dvorana

se je strnila v zbor. Zastor, ki je že padal, se je moral spet dvigniti in oglašal se je predsednik zveze dobrovoljcev gosp. podpolkovnik Lovrič. Tovarišev in navdušene množice v dvorani ni mogel videti, ker je izgubil vid že v začetku septembra leta 1916 pri Kokardu, ko je bil hudo ranjen. Slušal pa je burne ovacije in iz vsega srca je čestital slovenskim tovarišem in vsem Slovincem zaradi tako krasno uspele dobrovoljske prireditve in zaradi spominske knjige, ki je velpomembna za ves narod. Njegov govor so mnogokrat prekinili navdušeni klici, najbolj pa takrat, ko je naglašal, da so vojni dobrovoljci žrtvovali za Jugoslavijo vse, da pa so ostali skromni, ko so drugi želi plodo-

ve jugoslovanske zemlje, za katero niso ničesar žrtvovali. V imenu Jugoslavije se danes mnogi trkajo na prsa, ki Jugoslavije nikdar niso marali in je še danes ne marajo, vojni dobrovoljci pa imajo v srcu Jugoslavijo in vse ideale, ki so jo ustvarili. Še je zadonelo nekaj rodoljubnih pesmi, potem pa so se dobrovoljci zbrali okrog svojega prapora ter krenili pred magistrat, kjer je dobrovoljec Joco Žagar položil pred kip kralja Petra Osvoboditelja lep venec. Ko je bil počaščen spomin kralja Osvoboditelja in kralja Ureditelja ter izražena udanost kralju Petru II., je bila pomembna in veličastna prireditev končana.

Obračun Branibora

o delu za rojake v tujini

Ljubljana, 6. junija. Dopoldne se je v sejni dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani vršil občni zbor društva »Branibor«. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Novak in pozdravil zastopnike naših nacionalnih organizacij, gg. Gruzna za Družbo sv. Cirila in Metoda, dr. Fellaherja za Klub koroških Slovencev, dr. Cermelja za Savez emigrantskih udruženj, Alberta Široka za Jugoslovansko učiteljsko Zdrženje in zastopnice narodnega ženstva. Na predsednikov predlog so zborovalci poslali vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu.

Predsednik je orisal položaj rojakov, raztresenih širom sveta. Ti rojaki si želijo vezi z domovino in naša dolžnost je, da ljubezni do rodne grude ustrezemo tako v kulturnem, kakor tudi v praktičnem oziru. Naši stiki so prerahli, da bi naše izseljence in od nas odtrgane rodne brate vezala z domovino tako zavest skupnosti, ki bi mogla kljubovati najslabostim podvigom tujine. Koliko več knjig bi lahko prodali založniki našim izseljencem, žal, da je vse to delovanje oteženo zaradi skromnih sredstev, ki so na razpolago. Pomisliti moralo le na tovrstne organizacije Nemcev, Italijanov in Čehoslovakov, ki imajo na razpolago težke milijone in je zato tudi njihov uspeh temu primeren; pri nas pa imajo naši odločujoči faktorji vse premalo razumevanja. Če pa ne se da vcepiti čuvstvo dolžnosti do bratov onstran državni mej med starejšimi, je naloga društva, da vcepi to čuvstvo med našo mladino. Do sedaj doseženi uspehi nas lahko navdajajo z največjim zadovoljstvom, kar je zlasti pomembna zasluga našega učiteljstva. Za proučevanje naših manjšin in izseljencev bomo morali ustanoviti na univerzi poseben institut, ki bo znanstveno obdeloval to vprašanje. Stremeti je treba dalje, da se naša narodna obrambna društva združijo v enotno organizacijo.

Iz poročila tajnika dr. Dekleve posnemamo, da po osvojitvi nismo skoraj ničesar storili za zacelitev ran, iz katerih krvavi naš narod. Vse drugače so delovali naši narodnostni sovražniki, ki z bogatimi sredstvi dosega uspehe celo v državi in ustanavljajo tu svoje postojanke. Krivda leži deloma na nas samih, ker je naše delo razdrobljeno. Treba bo čimprej ustanoviti narodno obrambni svet, ki bo organiziral vse delo in ga porazdeljeval posameznim društvom. Publicistični in propagandni odsek sta krepko delovala in so se ustanovila tudi nova društva, tako da imamo sedaj že 14 edinic. Treba bo ustanoviti vsaj eno društvo v vsakem srezu. Propaganda se vrši v mladinskem časopisu, z lutkarskimi igrami, z izdajo razglednic, prihodno akcijo, ekskurzijami med naš narod in s pošiljanjem knjig. Finančno stanje se boljša, vendar pa ne opravi velika večina zavodov, občin in imovitih slojev svojih dolžnosti. Naša stvar je pravična in potrebna in bo gotovo dosegla uspeh, da se bo vneto delovalo za ohranitev naših ljudi izven ozidij mejdovine. Blagajniško poročilo navaja, da je bilo 57.000 din stroškov in nekaj manj izdatkov, tako da znaša prebitok 17.000 dinarjev. S svojimi skromnimi sredstvi deluje društvo čimbolj mogoče racionalno in vlaga denar res plodono. Pregledniki so nato poročali, da je bilo delovanje društvene uprave v popolnem redu in zato predlagajo razrešnico.

kapitla, namreč jugoslovanski in rumunski. (Slovenski dom, 4. VI.)

Kako sodi Vatikan o sveti stolici

Vatikan ne bo storil ničesar, kar bi lahko smatrali, da je prelom povzročil on. Po govoru propagandnega ministra Gobbelsa je Vatikan mnenja, da je bila sveta stolica užaljena. (Slovenec, 4. VI.)

Samomor

V sodnih zapisih zagreškega sodišča je poskušal Leonard Kojac, rodom iz Istre, kaj svojevrstni samomor. Na nepojasn način je dobil v roke malo britvice »Gillet« in je z njo počel prerezati železce. Potem je bil še toliko pri moči, da je britvico pogoltnil in si z njo prerezal grlo. (Slovenski dom, 4. VI.)

Zrele hruške na španskem

Bataljon rdečih mlilnic, ki ga je revolucionarni odbor organiziral v Albaceti, je sestavljen iz kakšnih 200 žensk in deklet, starih od 16 do 45 let. Najstarejša je imela menda 45 let. Veliko jih je bilo izpod 20 let. Torej zrele hruške. (Slovenec, 5. VI.)

Vlomilci z družinsko idilo

Vlomilci so morali biti že izurjeni v tej stroki. Odprli so še večna vrata in vrata trgovino, da bi lažje ušli, če bi jih slučajno kdo zalotil. Ker so poleg manufakture — sraje, nogavice in svile — in razne vrste špecerijskega blaga pokradli tudi precej sladkarije, je verjetno, da vlomilci niso amski, temveč so hoteli, z ukradenimi sladkarijami narediti veselje svojim otrokom. (Slovenski dom, 5. VI.)

Ljudi so kradli

Za financiranje so se izdajali trije 20-letni fantiči iz vasi Ježovca pri Varaždinu ter pod to krinko kradli ljudi. (Slovenski dom, 5. VI.)

predsednik dr. Fellah, ki je v jednatih besedah očrtal položaj naše narodne manjšine v Avstriji. Diktatura, ki vlada od Dollfusa in Schuschnigga, je kazala, da bo katoliška Avstrija upoštevala naravne pravice naše narodne manjšine. Čuli smo lepe obljube, saj je n. pr. prezident Schuschnigg obljubil, da se bo vprašanje naših narodnih manjšin uredilo tako, da bo vzor drugim narodom. Če pa pogledamo, kako vrši to poslanstvo katoliška Avstrija, vidimo, da ubijajo in napadajo naše pevce, da z gospodarskimi represalijami od hipotekarnih posojil do ukinitve dajanja juhe učencem zavednih Slovencev sistematično delujejo z legalnimi in ilegalnimi sredstvi, da se naš narodni življenj zatre. Nemški nacionalisti so dobrodošli pri tem, protestantovski naselenci in njihove šolske centre delujejo nemoteno v škodo slovenski stvari v katoliški državi. Slovenci, ki so prvotno verjeli obljubam in režimu pomagali, so se stremili. Dolžnost vlade je, da nekaj ukrene, ker bodo naši ljudje vztrajali le, če bodo čutili in imeli v domovini moralno uporo. Poročali so še Andrej Gabršček, Alojz Luznik in Albert Stroik.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji zbor: predsednik dr. Fran Novak, podpredsednik dr. Rudolf Krivic, II. podpredsednik dr. Jože Bavdek iz Celja, odborniki: Miroslav Iskra, višji svetnik Josip Mozeč, dr. Martin Gorjanc, prof. Luka Kramo, dr. Lavo Cermelj, Mira Engelmann, va, Avgust Pertot in dr. Branko Verčon, revizorji: inž. Janko Mačkovec, dr. Josip Hebein in dr. Julij Fellah.

Predsednik se je zahvalil za vse nasete in predloge ter zaključil dobro uspeši občni zbor s pozivom k delu, da bo uspeh v dosegli narodno obrambnega dela čim boljši.

Žrtve tihotapske strasti

Zaradi ponesrečenega tihotapskega pohoda je prišel na beraško palico

Gornja Radgona, 6. junija. Na naši severni meji smo imeli v zadnjem času le malo tihotapskih primerov. Marsikateri strastni tihotapec je namreč že prišel do prepričanja, da se ta nečedni posel pač nikakor ne izplača, zlasti ker je mnogokrat združen z nevarnostjo za življenje. Sicer pa je le še malo blaga, ki je onstran meje cenejše od našega domačega. So pa še kljub temu tu in tam dobro organizirane družbe, ki se sestajajo na določenih mestih in ob določenih dneh, da v tihotapljuje v našo državo v večjih tovorih razne monopolne predmete, kakor saharin, vžigalnike, vžigalne kamenčke in sl. in sl.

Ko je včeraj opravil orožniški podnadrednik g. Miklič Franc iz Gornje Radgona službo v murskoseboškem vlakcu med ljubotomskim glavnim kolodvorom in postajališčem, je zapazil v vagonu dva sumljiva moška. Ko ju je hotel legitimirati, sta se začela izmikati z raznimi izgovori in slednjič je eden izmed njih celo pristopil k oknu, da bi jo pobrisal, če ga ne bi dohitela roka orožnika, ki je obema napovedal aretacijo. Ugotovilo se je, da sta oba že znana tihotapca Lončar Rok iz

Maruševca pri Ivancu in Kolar Mirko iz Varaždinca. Njuna prtljaga se je izkazala za dokaj dragoceno, saj sta imela s seboj v aktivih, delno pa skrito tudi za pasovi hlače okrog 9 kg saharina, 50 vžigalnikov, 8 paketov igralnih kart, okoli enega kilograma vžigalnih kamenčkov in še nekaj druge drobnarije. Za vse to blago sta izdala nad 6000 Din, zaslužila pa bi gotovo lepe tisočake, če bi njunega računa ne bilo prečitalo vestno oko postavca.

Odvodena sta bila nato v Gornjo Radgono in tamkaj izročena glavni carinarnici, kjer so njima izprašali vest in ju nato izpustili, da se branita iz svobode, ker nista bila zasledena na meji. Uvedeno pa je proti njima carinsko-kazensko postopanje in ju čaka obutna kazen. Kakor sta sama izpovedala, sta se s tem nedovoljenim poslom pečala že dalje časa. Na mejo sta navadno prihajala ob sejmških dneh in se tamkaj sestajala s svojimi tovariši. Tokrat je eden izmed njih moral odprodati cel del svojega posveta, da je prišel do potrebne gotovine, ki jo je potreboval za nakup vsega tega blaga. Ker mu tokrat tihotapska sreča ni bila mila, je na ta način prišel tako rekoč čez noč od vse premoženje in bo zdaj njegova družina na beraški palici. Ta žalostni primer naj bo ponovno resno svarilo vsem, ki jih se tihotapska strast ni zapustila.

FILM

»Truxa« spet v Ljubljani

Original PASTOR

ognjemski aparati temeljito pogasijo vsak požar.

1. Odobreni od mestnega poglavarstva;
2. Preskušeni po Savezu ognjegašev kralj. Jugoslavije;
3. Odlikovani v Londonu, Parizu, Bruslju.

PASTOR jugoslovanska proizvodnja ognjegaševskih aparatov.

Zagreb, Gunduličeva 9. Iščemo zastopnika.

INSERIRAJ V »JUTRU«!

Samo še danes do polnoči je čas za rešitev te nagradne uganke!

Ena uganke in 25 krasnih nagrad!

Na mesto pik v besedah k.....c — za v.....e vstavi odgo. varjače število črk, nakar izveš, kaj je to.

je najboljši in najcenejši k.....c za v.....e in se dobi v mestu in na deželi v vsaki boljši špecerijski trgovini

NASLOV: Ime in priimek

ulica št.

mesto

pošta

Rešitev uganke je odposlati po pošti najkasneje jutri, dne 7. junija 1937, s točnim naslovom v zaprti kuverti na naslov:

Kr. javni notar gospod Matej Hafner, Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 6

VAŽNO! Na kuvertu je treba brezopojno napisati označbo »Nagradno tekmovanje« in priložiti din 3.— v znakmah za poštino.

Zrebanje nagrad bo dne 11. junija 1937, ob 16. uri v pisarni kr. notarja, gospoda MATEJA HAFNERJA, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 6.

Pravila rešitev in imena srečnih dobitnikov bodo objavljena v nedeljski številki dne 13. junija 1937.

Nagrade bodo popolnoma brezplačno odposlane na naznačeni naslov takoj po izvršenem zrebanju.

Čez drn in strn...

Tiskarski škrat piše nekrolog

Univerza kralja Aleksandra I. se mora žalobno prezgodaj posloviti od dr. Ivana Prijatelja, tega vzornega, odličnega profesorja-graditelja, ki bo ostal v svetlem in hvaležnem spominu. Tolaži jo zavest, da lahko rajni o sebi reče: Non omnis moriar. Ne bom več umrl! (Jutro, 26. V.)

Dvakrat slap

V bližini gore Chersee v amerškem Skalnem gorovju so začeli graditi — slap. Slap naj bi se zlivl preko 800 metrov visoke, skoraj navpične stene. V ta namen bodo uravnali preko nje močan izvir, ki prihaja na dan pod vrhom. Novi slap bo rabil seveda za električno centralo, ki bo oskrbovala okolico s tokom. Toda tudi tako bo ta edinstveni slap gotovo velika vaba za izletnike. (Jutro, 30. V.)

Bedni prebivalci izpod Skalnega gorovja na se žalost varajo v svojem upanju. Na razpolago jim je namreč nebriskla alternativa: lahko s napravijo samo slap da bo gnil električno centralo (kakor Završnica pri nas) ali pa slap, ki bo velika vaba za izletnike (Peričnik).

Po tekmi

Ze ranjki rimski cesar blagopokojnega spomina, Titus, je dejal: »Nulla dies sine lena«, nobenega dneva brez črte po slovensko povedano. To geslo si je bila menda v zadnjih treh tednih začetavila za vodilo ličarska enajstoroja SK Ljubljane. Vsako pot kadar nam kdo križa račune, je treba s posevno črto prekriti, kalkualcije. Danes se je Ljubljana ravnala po navodilih že omenjenega cesarja Tita. »Nulla dies sine lena« noben dan ne smeš popolnoma »zabušavati«, če ne drugega, vsaj razdiraj na križaj račune onim, ki so za soboljo ko-

žo mešetarili takrat, ko se je žival še skrivala v lesu. (Slovenski dom, 31. V.)

Nasprotujoče si vesti z baskovske fronte

Nacionalisti pa so napade Baskov odbili. Po prvih vesteh je na bojišču obležalo 500 mrtvih Baskov, po drugih vesteh pa je obležalo 500 Baskov na bojnem polju. (Slovenec, 2. VI.)

Hroščev na tone

V občini Weinfelden v Švici so na 1300 ha zemlje dobili od 5. do 9. maja kar 19 ton majske hrošče... Letošnji lov presreča onega pred tremi leti za 5 ton, čeprav jih tedaj niso tako pridno nabirali ko letos. (Slovenec, 2. VI.)

Za koliko ton bi letošnjega žetev šele presrežla žetev pred leti, če bi bili hrošče takrat nabirali z vsaj malo večjo vneto!

Ex-Simpsonova

Vojvoda Windsorski bo po poroki z ex-Simpsonovo prebil nekaj časa na Prinkipskih otokih v Marmarskem morju. (Slovenski dom, 2. VI.)

Psihologe bo ob tem stavku prav gotovo zanimalo vprašanje, ali ni naziv ex-Simpsonova nastal morda ob asociaciji na besedo »Simplon-ekspres«.

Lahko je pil, kolikor se je dalo

Štiri litre žganja je popil za stavbo Vaso Jovetič iz vasi Kalerodov, potem pa obležal in umrl. Vasa so poznali v vasi kot človeka, ki je mogel popiti, kolikor se je dalo. (Slovenski dom, 2. VI.)

Dva domača kapitala

Novi most preko Donave pri Turn Severinu bošta gradila izključno oba domača